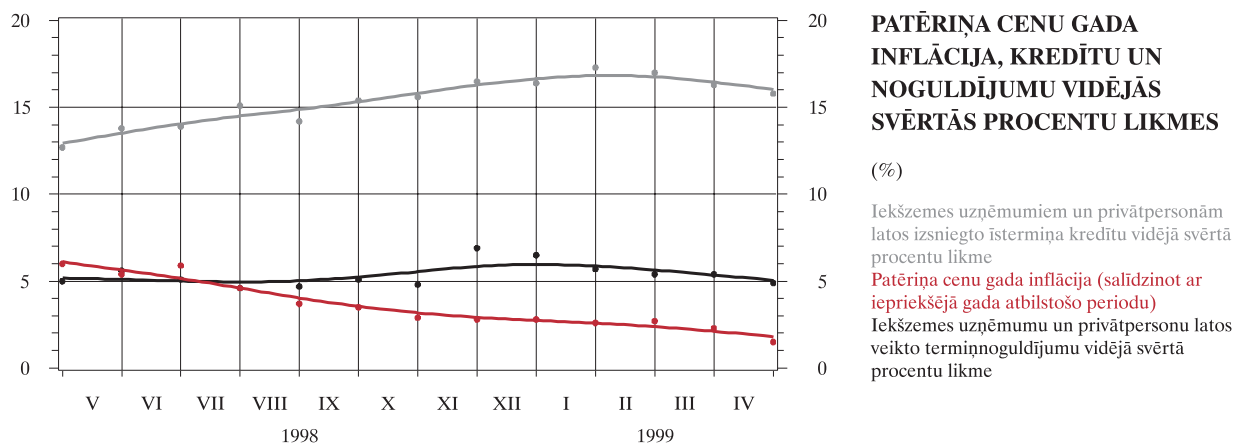

MONETĀRAIS BIĻETENS

4•1999

Aprīlī Latvijas tautsaimniecības attīstības tendences nemainījās. Sekmīgi attīstījās ostu darbība un cauruļvadu transports, turpināja pieaugt atsevišķu lauksaimniecības produktu ražošana. Situācija banku sektorā uzlabojās, un ārvalstu valūtas pieprasījums joprojām bija neliels (Latvijas Banka neto nopirka ārvalstu valūtu 0.1 milj. latu vērtībā). Lata segums ar Latvijas Bankas tīrajiem ārējiem aktīviem aprīļa beigās sasniedza 104.2%. Kritās pieprasījums pēc Latvijas Bankas aizdevumiem. Sarūkot arī skaidrās naudas pieprasījumam, naudas bāze samazinājās par 3.0%. Latos izsniegto starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme pazeminājās jau piekto mēnesi pēc kārtas (no 8.3% novembrī līdz 4.7% aprīlī). Vienlaikus par 0.5–1.1 procentu punktu samazinājās iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām latos un OECD valstu valūtās izsniegto kredītu vidējās svērtās procentu likmes. Palielinājās banku interese par valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru izsolēm. Aprīlī pārdots viss Finanšu ministrijas piedāvātais 1 mēneša parādzīmju un 2 gadu obligāciju apjoms, kā arī lielākā daļa piedāvāto 3 un 6 mēnešu parādzīmju. 2 gadu obligāciju izsolē piedalījās 9 bankas (lielākais banku skaits kopš 1998. gada maija). Patēriņa cenu indekss aprīlī samazinājās, un gada inflācija saruka līdz rekordzemam līmenim. Valsts pamatbudžeta fiskālais deficīts sasniedza 18.8 milj. latu. Bezdarba līmenis nedaudz pieauga.

Aprīlī plašās naudas M2X apjoms samazinājās tikai par 0.5% (līdz 915.8 milj. latu), bet iekšzemes naudas piedāvājums M2D nemainījās. Arī skaidrās naudas apjoms apgrozībā bez atlikumiem banku kasēs saglabājās iepriekšējā mēneša līmenī un bija 357.5 milj. latu. Palielinājās privātpersonu (par 1.4%) un nemainījās privātuzņēmumu noguldījumu atlikums. Valsts uzņēmumu noguldījumu atlikums samazinājās par 10.6%, tādēļ iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumu apjoms kritās (par 4.9 milj. latu jeb 0.9%; līdz 558.2 milj. latu). Samazinājās ārvalstu valūtā veikto noguldījumu atlikums, bet latos veikto noguldījumu atlikums nemainījās. Samazinājās gan pieprasījuma noguldījumu, gan termiņnoguldījumu atlikums (attiecīgi par 0.4% un 2.0%).

Banku sistēmas iekšzemes kredītu atlikums palielinājās par 2.5 milj. latu jeb 0.4%. To nodrošināja neto kredīta valdībai kāpums (par 9.6 milj. latu). Savukārt iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikums samazinājās par 7.1 milj. latu, t.sk. īstermiņa kredītu – par 4.3 milj. latu, un kopējais šo kredītu atlikums bija 582.2 milj. latu. Latos izsniegto kredītu atlikums samazinājās par 2.7%, bet ārvalstu valūtā izsniegto – nemainījās. Visai straujš bija nerezidentiem izsniegto aizdevumu kāpums (par 6.9%).

Banku sektora stabilā likviditāte veicināja latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējās svērtās procentu likmes samazināšanos līdz 4.7% (martā – 5.2%), kā arī starpbanku tirgū veikto darījumu apjoma kritumu līdz 140.6 milj. latu. Ārvalstu bankām izsniegto kredītu apjoms (1.9 mljrd. latu) nemainījās, bet Latvijas Bankas bankām izsniegto kredītu atlikums samazinājās par 24.2 milj. latu jeb 28.8%. Izsniegto *repo* un lombarda kredītu apjoms saruka attiecīgi par 30.2% un 9.4%. Aprīlī izsniegto *repo* kredītu vidējā svērtā procentu likme bija 5.9%, bet lombarda

kredītu vidējā svērtā procentu likme – 7.1%. Latvijas Bankas organizētajās valūtas mijmaiņas (*swap*) darījumu izsolēs izsniegto līdzekļu apjoms bija par 41.8% mazāks nekā martā – 19.6 milj. latu, t.sk. 6.6 milj. latu ar 7 dienu termiņu (vidējā svērtā procentu likme – 6.1%), 7.4 milj. latu ar 28 dienu termiņu (vidējā svērtā procentu likme – 6.3%) un 5.6 milj. latu ar 91 dienas termiņu (vidējā svērtā procentu likme – 6.7%). Latvijas Bankā aprīlī banku veikto termiņnoguldījumu apjoms sasniedza 63.8 milj. latu (t.sk. uz 7 dienām – 38.4 milj. latu), bet termiņnoguldījumu atlikums centrālajā bankā pieauga 1.7 reizes – līdz 24.3 milj. latu.

ASV dolāra kursa kāpumu aprīlī ietekmēja joprojām visai straujā ASV tautsaimniecības attīstība un valdības ilgtermiņa vērtspapīru procentu likmju kāpums, turklāt vērtspapīru tirgus dalībnieki prognozēja Federālo rezervju sistēmas procentu likmju paaugstināšanu. Ekonomiskā vide uzlabojās arī pasaulē kopumā. Eiropas Centrālā banka (ECB) 8. aprīlī pieņēma lēmumu par refinansēšanas likmes pazemināšanu no 3.0% uz 2.5%, tādēļ atkal pazeminājās eiro vērtība. Taču kritums nebija būtisks, jo valūtas tirgus dalībnieki, paredzot procentu likmju samazināšanu, attiecīgi koriģēja ieguldījumu portfeļus. Turklāt ECB prezidents paziņoja, ka šajā gadā tālāka procentu likmju pazemināšana vairs nav gaidāma, tādējādi mazinot spekulatīvo spiedienu uz eiro kursu. Turklāt gaidāms, ka zemākas procentu likmes labvēlīgi ietekmēs eiro zonas valstu ekonomiskās izaugsmes iespējas. Aprīlī attiecībā pret latu ASV dolāra kurss palielinājās par 0.2%, Japānas jenas – par 1.0% un Lielbritānijas sterliņu mārciņas – par 0.1%, bet eiro, Vācijas markas un Francijas franka kurss samazinājās (attiecīgi par 0.8%, 0.8% un 0.9%).

Banku sektora stabilā likviditāte noteica valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru pieprasījuma kāpumu. Vērtspapīru pieprasījuma un piedāvājuma attiecība bija 1.93 (martā – 0.95). Nemainījās 1 mēneša, bet nedaudz palielinājās 3 un 6 mēnešu parādzīmju vidējā svērtā diskonta likme (aprīlī – attiecīgi 6.2%, 7.4% un 8.5%). Tā kā 2 gadu obligāciju pieprasījums bija augsts, to vidējā svērtā peļņas likme samazinājās līdz 13.4% (iepriekšējai emisijai 1998. gada decembrī – 14.9%). Mēneša laikā notika četras 1 un 3 mēnešu, kā arī divas 6 mēnešu parādzīmju izsoles. Divās izsolēs tika pārdota kārtējā 2 gadu obligāciju emisija. 1 mēneša parādzīmes tika pārdotas 2.0 milj. latu, 3 mēnešu – 2.2 milj. latu un 6 mēnešu – 2.3 milj. latu apjomā, bet 2 gadu obligāciju emisijas kopapjoms bija 17.0 milj. latu. Apgrozībā esošo valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru kopapjoms samazinājās par 0.6% un aprīļa beigās bija 145.7 milj. latu (46.7% no tiem bija 2 gadu obligācijas un 38.7% – 12 mēnešu parādzīmes).

Patēriņa cenu indekss salīdzinājumā ar martu samazinājās par 0.1%, bet gada inflācija saruka līdz 1.5% (iepriekšējā gada atbilstošajā periodā – 6.0%). Cenu kritumu noteica pārtikas cenu pazemināšanās par 0.7% (t.sk. gaļai – par 2.8%, olām – par 1.9%, pienam un piena produktiem – par 1.1%). Degvielas cenas pieauga par 4.6%. Preču cenas samazinājās par 0.1%, bet pakalpojumu cenas nemainījās. Ražotāju cenu indekss salīdzinājumā ar martu palielinājās par 0.1%, bet salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu samazinājās par 4.4%.

Aprīlī sabiedriskajā sektorā (bez sabiedriskajām un reliģiskajām organizācijām) strādājošo mēneša vidējā aprēķinātā (bruto) darba samaksa salīdzinājumā ar martu samazinājās par 2.5% un bija Ls 149.39. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada aprīli šajā sektorā nodarbināto mēneša vidējā aprēķinātā (bruto) darba samaksa palielinājās par 10.0% un strādājošo pirktspēja pieauga par 8.4%.

Bezdarba līmenis aprīļa beigās sasniedza 10.2% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita (marta beigās – 10.1%). Augstākais bezdarba līmenis bija Rēzeknes rajonā (29.2% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita), bet zemākais – Rīgā (5.7%).

Būtiski uzlabojās ar tranzītu saistīto nozaru darbība. Latvijas ostās saņemto un no tām nosūtīto kravu apjoms salīdzinājumā ar iepriekšējā gada aprīli pieauga par 22.3%, t.sk. Ventspils ostā – par 35.2%, tranzītpārvadājumi pa dzelzceļu – par 12.9%, pa cauruļvadiem transportētās naftas un naftas produktu apjoms – par 47.6%.

Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu par 5.8% palielinājās olu, nemainījās gaļas, bet par 1.4% samazinājās piena ražošana.

	1999	
	III	IV
Rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksa pārmaiņas (salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)	-11.6	*
Patēriņa cenu indeksa pārmaiņas		
Mēneša (%)	0	-0.1
Gada (%)	2.3	1.5
Reģistrēto bezdarbnieku skaits perioda beigās	120 469	121 760
Bezdarba līmenis (% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem)	10.1	10.2
Valsts pamatbudžeta fiskālā bilance (milj. latu)	2.4	-18.8
Ārējā tirdzniecība (milj. latu)		
Eksports	92.4	*
Imports	150.6	*
Bilance	-58.2	*

MAKROEKONOMISKIE RĀDĪTĀJI

* Datu vēl nav.

Avots: LR Centrālās statistikas pārvaldes dati.

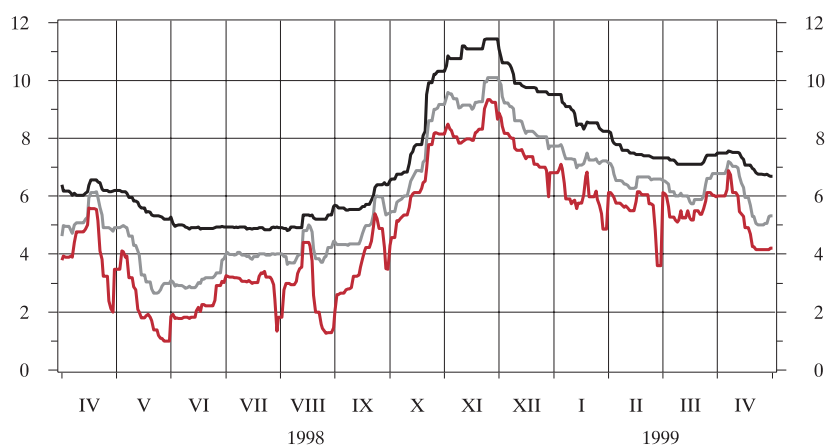
MONETĀRIE RĀDĪTĀJI

(atlikumi perioda beigās; milj. latu)
(atlikumi perioda beigās; milj. ASV dolāru)*

	1999	
	III	IV
Banku sistēma		
M2X	920.7	915.8
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)	357.6	357.5
Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi	563.1	558.2
Pieprasījuma noguldījumi	399.6	398.1
Terminnoguldījumi	163.4	160.2
M2D	660.1	660.1
Tīrie ārējie aktīvi	416.7	398.7
Tīrie iekšējie aktīvi	504.0	517.1
Kredīti iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām	589.3	582.2
Īstermiņa kredīti	180.1	175.8
Ilgtermiņa kredīti	409.2	406.4
Kredīts valdībai (neto)	79.4	89.0
Latvijas Banka		
M0	481.0	466.7
Skaidrā nauda apgrozībā	393.4	388.7
Noguldījumi Latvijas Bankā latos	85.2	75.6
Noguldījumi Latvijas Bankā ārvalstu valūtā	2.4	2.3
Tīrie ārējie aktīvi	488.9	486.4
Tīrie iekšējie aktīvi	-7.8	-19.7
Kredīti	100.8	88.1
Bankām	84.0	59.8
Valdībai (neto)	16.8	28.3
Pārējie aktīvi (neto)	-108.6	-107.8
Ārējās rezerves*	815.64	807.05
Zelts	69.75	70.49
Speciālās aizņēmuma tiesības	0.53	1.01
Rezerves pozīcija Starptautiskajā Valūtas fondā	0.01	0.01
Ārvalstu konvertējamās valūtas	745.35	735.54

PROCENTU LIKMES UN LATVIJAS BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU VALŪTU KURSI

	1999	
	III	IV
Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme	5.2	4.7
Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu procentu likmes		
Īstermiņa kredīti (izsniegti latos)	16.3	15.8
Īstermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	13.7	12.6
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti latos)	15.2	14.6
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	12.5	12.0
No iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām piesaistīto noguldījumu procentu likmes		
Pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	1.6	1.4
Pieprasījuma noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	0.9	0.7
Īstermiņa noguldījumi (veikti latos)	5.4	4.9
Īstermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	4.3	4.4
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti latos)	6.4	6.6
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	7.0	6.0
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)	4.0	4.0
Ārvalstu valūtu kursi (perioda beigās)		
Ls pret USD	0.5900	0.5910
Ls pret DEM	0.3235	0.3208
Ls pret GBP	0.9530	0.9540
Ls pret FRF	0.0965	0.0956
Ls pret 100 JPY	0.4910	0.4960
Ls pret EUR	0.6327	0.6274

STARPANKU KREDĪTU PROCENTU LIKMJU INDEKSS RIGIBOR

(%)

Uz nakti izsniegti kredīti
Uz 7 dienām izsniegti kredīti
Uz 1 mēnesi izsniegti kredīti

	1999	
	III	IV
Banku rezerves	110.5	96.2
Nacionālā valūta banku kasēs	35.8	31.2
Noguldījumi Latvijas Bankā	74.7	65.0
Ārzemju aktīvi	769.8	761.2
Ārvalstu valūta banku kasēs	27.1	25.5
Prasības pret ārvalstu bankām	307.9	281.3
Prasības pret ārvalstu nebankām	319.0	325.8
Pārējie aktīvi	115.7	128.7
Prasības pret centrālo valdību (neto)	88.8	92.3
Prasības pret pašvaldībām (neto)	-26.2	-31.7
Prasības pret valsts uzņēmumiem	25.7	25.9
Prasības pret privātuzņēmumiem	505.2	496.4
Prasības pret privātpersonām	70.1	72.2
Neklasificētie aktīvi	165.1	163.4
Pamatlīdzekļi	92.3	93.6
Nauda ceļā	4.0	4.7
Pārējie aktīvi	41.4	35.6
Prasības pret iekšzemes kredītiestādēm (t.sk. ieguldījumi)	27.3	29.6
AKTĪVI PAVISAM	1 708.9	1 676.0
Pieprasījuma noguldījumi	226.9	227.7
Valsts uzņēmumu	35.9	36.4
Privātuzņēmumu	120.9	120.5
Privātpersonu	70.1	70.9
Termiņnoguldījumi un krājnoguldījumi	75.6	74.8
Valsts uzņēmumu	13.9	12.3
Privātuzņēmumu	23.1	24.4
Privātpersonu	38.5	38.1
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā	260.6	255.7
Valsts uzņēmumu	22.4	15.9
Privātuzņēmumu	132.6	131.6
Privātpersonu	105.6	108.1
Tranzītfondi	15.6	18.0
Ārzemju pasīvi	841.9	848.9
Saistības pret ārvalstu bankām	196.7	185.6
Saistības pret ārvalstu nebankām	378.4	381.4
Kapitāls un rezerves	135.1	133.2
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	131.7	148.7
Saistības pret Latvijas Banku	87.2	62.7
Parāda vērtspapīri	1.9	1.9
Kapitāls un rezerves	-0.8	0.8
Uzkrājumi parādiem un saistībām	93.4	92.8
Neklasificētie pasīvi	106.6	92.6
Nauda ceļā	44.4	32.3
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	41.3	38.1
Saistības pret iekšzemes kredītiestādēm	20.9	22.2
PASĪVI PAVISAM	1 708.9	1 676.0

KREDĪTIESTĀŽU KOPSAVILKUMA BILANCE

(perioda beigās; milj. latu)

© Latvijas Banka, 1999

Pārpublicējot obligāta avota norāde.
Reģistrācijas apliecība Nr. 1718

Latvijas Banka
K. Valdemāra ielā 2a, Rīgā, LV-1050
Tālrunis: 702 2300 Fakss: 702 2420
<http://www.bank.lv>

Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas monetāro rādītāju, kā arī starptautisko rezervju raksturlielumu publicēšanas datumi ir atrodami Starptautiskā Valūtas fonda Datu izplatīšanas standartu biļetena padomes Internet lappusē (<http://dsbb.imf.org>).

Šie dati visagrāk tiek publicēti Latvijas Bankas Internet lappusē (http://www.bank.lv/FinancialData/Latvian/index_LB.html).